

Xem tranh dân gian Việt Nam

1. Giới thiệu tranh dân gian Việt Nam

- Tranh dân gian Việt Nam còn gọi là tranh Tết, vì tranh thường được in và bán trong dịp Tết Nguyên đán. Tranh thể hiện cuộc sống và ước mơ của người lao động. Tranh được khắc trên ván gỗ và in thành nhiều bản. Tranh dân gian đã xuất hiện ở nước ta từ rất lâu, được truyền lại từ đời này sang đời khác.
- Nổi bật nhất trong các dòng tranh dân gian Việt Nam là tranh Đông Hồ (làng Hồ, Bắc Ninh) và tranh Hàng Trống (phố Hàng Trống, Hà Nội). Ngoài hai dòng tranh trên còn có dòng tranh dân gian làng Sinh (Huế), Kim Hoàng (Hà Tây*).
- Tranh dân gian thường phản ánh các đề tài gắn gũi với đời sống của nhân dân lao động như : *Gà mái, Lợn nái, Vinh hoa, Phú quý, Ngũ quả, Bịt mắt bắt dê, Tử tôn vạn đại, Đấu vật,...* Ngoài ra, tranh dân gian còn phục vụ tín ngưỡng, thờ cúng như : *Ngũ hổ, Bà chúa Thượng ngàn,...* và ca ngợi các anh hùng dân tộc như : *Bà Triệu, Bà Trưng, Quang Trung,...*



Tử tôn vạn đại. Tranh Hàng Trống



Lợn nái. Tranh Đông Hồ



Phú quý. Tranh Đông Hồ

(*) Từ ngày 01-8-2008, theo Nghị quyết của Quốc hội, hợp nhất tỉnh Hà tây vào thành phố Hà Nội.

2. Một số tranh dân gian Việt Nam

a) *Lí ngư vọng nguyệt**. Tranh Hàng Trống

Tranh thể hiện hình ảnh con cá chép đang vờn bóng trăng dưới nước nhẹ nhàng, uyển chuyển. Đường nét trong tranh thanh mảnh, trau chuốt ; màu sắc tươi sáng. Nghệ nhân Hàng Trống xưa đã in nét viền bằng màu đen trước rồi vẽ màu sau (màu vẽ là phẩm nhuộm).

b) *Cá chép*. Tranh Đông Hồ

Cùng vẽ về cá chép, nhưng nghệ nhân làng Hồ có cách thể hiện khác : hình con cá chép mập mạp, nét khắc đậm, khoẻ, dứt khoát. Các chi tiết như râu, vẩy,... được cách điệu rất đẹp.

Khác với tranh Hàng Trống, ở tranh Đông Hồ, mỗi màu thường được in bằng một bản khắc. Màu sắc trong tranh lấy từ thiên nhiên vừa rực rỡ, đậm đà ; vừa đơn giản, dễ tìm. Màu đen của các nét viền được in sau cùng là bước hoàn thành bức tranh.

3. Câu hỏi và bài tập

- Em có nhận xét gì về hai bức tranh : *Lí ngư vọng nguyệt* và *Cá chép*. Hãy so sánh để tìm những điểm giống nhau và khác nhau của chúng.
- Suy tầm những bức tranh dân gian khác để tham khảo.



Lí ngư vọng nguyệt
Tranh Hàng Trống



Cá chép. Tranh Đông Hồ

(*) *Lí ngư vọng nguyệt* là cá chép trông trăng.